

קונטרס

דפי עזר

ללימוד שו"ע עם משנה ברורה לפי סדר הלוח "הלכתא דיומא"

■ מחזור שינה אחת ■

כולל בתוכו:

דפי חזרה

דפי ציורים וטבלאות

דפי סיכום

עקב תשע"א לפ"ק

יוצא לאור ע"י
מפעל הלכתא דיומא

יותר מן אלפים ובכלי זיינם, וזה מותר אף כשיד ישראל תקיפה דאם היה מקומם בתוך אלפים מותר לחזור בכלי זיינם.

היאך עושין עירובי תחומין? מותר לערב עירובי תחומין ולקנות שביטה סוף התחום, ולכתחלה דוקא לדבר מצוה ובדיעבד אף אם עירב לדבר הרשות עירובי עירוב, ולכן מי שיצא מהעיר בע"ש והניח מזון שתי סעודות רחוק מהעיר בתוך התחום אף שמביתו הוא יותר מאלפים [ולאפוקי אם הניח עירובו רחוק מהעיר יותר מאלפים אין עירובו עירוב], וה"ה אם שלח ע"י אחר להניח שם עירובו, וקבע שביתתו שם שהניחו לשם קנית שביטה אע"פ שחזר לעיר מבע"י [דאלו נתאחר שם עד אחר ביה"ש אין צריך להניח שם מזון כלל] ולן בביתו נחשבו אותו כאילו שבת במקום שהניח בו השתי סעודות וזהו הנקרא עירובי תחומין. ויש לו להלך ממקום עירובו למחר אלפים אמה לכל רוח.

הניח העירוב תוך אלפים לביתו עד כמה מותר לילך? אם הניח את עירובו ברוחק אלף אמה מביתו שבעיר לרוח מזרח נמצא מהלך למחר ממקום עירובו אלפים אמה למזרח ומהלך ממקום עירובו אלפים אמה למערב אלף שמן העירוב עד ביתו ואלף אמה מביתו בתוך העיר ואינו מהלך בעיר אלא עד סוף האלף ואם כלתה המדה באמצע העיר אין לו להלך רק עד סוף מדתו, ואם היה מביתו עד סוף העיר פחות מאלף אפילו אמה אחת שנמצאת מדתו כלתה חוץ לעיר תחשב המדינה כולה כד' אמות ויהלך חוצה לה תתקצ"ו אמה תשלום האלפים, וה"ה אם כלתה מדת האלף בסוף העיר בשוה ג"כ כל העיר נחשב כד"א וי"א דצריך שיהיה כלה המדה חוץ לעיר דוקא ובשעת הצורך יש להקל אף בכלתה מדתו בשוה עם העיר.

הניח העירוב בריחוק אלפים או יותר מביתו עד כמה מותר לילך? אם הניח עירובו בריחוק אלפים אמה מביתו שבעיר הפסיד את כל העיר ונמצא מהלך מביתו עד עירובו אלפים אמה ואינו מהלך מביתו בעיר לרוח מערב אפילו אמה אחת, וכשהוא רחוק מביתו יותר מאלפים אף דלמקום עירובו רשאי לילך מביתו אבל לחזור משם אחר שתחשך וללון בביתו אסור אלא צריך ללון באחד מבתי העיר הסמוך בתוך אלפים למקום עירובו. וי"א דאפילו כלתה מדתו באמצע העיר מהלך בכל העיר כולה אבל לא חוצה לה ויש להקל, אבל לענין מדת התחום לכו"ע חשבינן העיר כמדת אלפים כיון שכלתה מדתו בחצי העיר ולכן אסור להלך חוצה לה כלום. וכ"ז בעיר שלן בה אבל אם לן במקום שביתתו וכלה מדת אלפים שלו באמצע העיר או שלן בעיר זו והגיע מדתו בחצי עיר אחרת אין לו להלך אלא עד מקום שכלה מדתו לכו"ע וע"י זריקה מותר לטלטל בכל העיר אם היתה רח"י. ואם כלתה מדתו בסוף העיר ואע"ג דעדיין עיבור לפני העיר כל העיר כד"א, ובוהו לא חשבינן העיבור עם העיר כד"א אמנם אם כלתה מדתו בסוף העיבור נחשב הכל כד"א ומתחיל מדתו מסוף העיבור וחוצה.

ככמה רוחב מותר לילך אלפים ממקום עירובו? כל מקום שהניח עירוב תחומין ויש לו אלפים לכל רוח אסור לו לילך לצפון ולדרום או לכל רוח רק נגד רוחב מקום שקנה בו שביטה דאם היה בבית או בעיר אף שהיא יותר גדולה נותנין לו אלפים לכל רוח נגד רוחב המקום ההוא ואח"כ מוסיפין לו ג"כ זריותיהן למלאות שיהיה כטבלא מרובעת אבל לא יותר, ואם אינו רק ד' אמות כגון שאין העירוב ברשות היחיד אלא הניח עירובו בשדה אסור לו לילך לכל רוח אלפים רק ברוחב ד' אמותיהן עם זריותיהן וממלאין הקרנות כל קרן כטבלא מרובעת של אלפים, נמצא שמדת תחומו אחר מילי הקרנות מכל צד נעשה כטבלא מרובעת של ד' אלפים אמה על ד' אמות על ד' אלפים אמה וד' אמות ובכל שטח זה מותר לו להלך. אכן אם היתה מקום שביתתו גדולה כגון בעיר שמהוקקת אלף אמה ברחבה ובארכה יהיה מדת תחומו טבלא של ה' אלפים על ה' אלפים וכן כל כ"ג.

פגע עיר בתחומו עד כמה מותר לילך ובאיזה רוח? אם פגע עיר בתחומו וכלתה מדתו בסוף העיר נחשבת כל רחבה כד"א אפילו אם היא מהוקקת יותר מארבעת אלפים אמה ומותר לילך כל רחבה ויש לו אלפים חוץ לעיר לצפון ולדרום אע"פ שאין לו רוחב כל כך נגד המקום שקנה בו עירוב, למעוטי אלף אמה אורך שיש לו למערב העיר רשע חושבין לכו"ע רק כרוחב שביתתו וכמו אלף הראשונים שהם לצד מזרח העיר שהם ברוחב ד"א ועם מילי הקרנות הוא רוחב ד' אלפים וד"א ולא יותר כן אלו. וי"א דאין לו בעפון ודרום העיר כלום ורק אם העיר אינה רחבה כמדת רוחב תחומו שרוחב תחומו אחר מילי הקרנות הוא ד' אלפים וד"א אז יש לו גם מחוץ לעיר מצפון ודרום עד כנגד רוחב תחומו ולא יותר ואם העיר גדולה שרחבה יותר מרוחב תחומו אף שבעיר עצמה מותר לילך בכלה אף כשהיא גדולה כאנטוכיא מאחר שבארכה כלתה מדתה בחוץ לעיר אבל מחוץ לעיר לצפון ודרום אין לו כלום. אבל אם כלה מדתו באמצע העיר אף להי"א שבאם לן בעיר מותר לו ג"כ ללכת בכל העיר אף אם רחב הרבה מאד מ"מ חוץ לעיר אף בצפון ודרום אין לו להלך אלא נגד רוחב מדת תחומו במקום שביתתו [ועד כלות אורך תחומין] ואם העיר רחבה ד' אלפים וד"א כמדת רוחב תחומו אין לו לצפון ולדרום נגד העיר כלל, ולדעת המחבר הג"ל אף בעיר גופא אם היא רחבה יותר ממדת רוחב תחומו אינו מהלך כל רוחב העיר אפילו בשטח אותו חצי העיר ורק עד מקום רוחב תחומו עם הקרנות מאחר שכלתה מדתו באמצע העיר.

עד כמה מותר לילך בספינה? בא בע"ש סמוך לחשיכה לנמל מקום שהספינה גוששת למטה מי' טפחים והיה בדעתו לצאת מן הספינה ולכנסו לעיר וקנה שביטה ביבשה ובא רוח והפליג את הספינה חוץ לתחום במקום שהיו המים פחותים מ"ט מן הקרקע דאסור לו לצאת מן הספינה דאין לו אלא ד"א אפ"ה בספינה גופא מהלך את כולה אפילו כשהיא עומדת והואל הוא באורי מחיצות ואם נפתחו דפני ספינה בשבת ולא נשארו גבוה י"ט וה"ה אם נפרץ במקום אחד פרצה ביותר מי' אמות ברחבה או שהיה פרוץ מרובה על העומד דבכל אלה בטל מינה שם רה"י אם היא מהלכת מהלך את כולה ואם היא עומדת חוץ לתחום במקום שהוא נמוך למטה מ"ט [דלמעלה מ"ט אין בו איסור תחומין ומותר להלך כמה שירצה אפילו בלא מחיצות כלל] אינו מהלך בה אלא ד"א. ואם באמצע יש לו מחיצות י" ובראשו אין לו כגון שהיא עמוקה באמצעיתה ובראשה היא מושפעת והולכת כלפי מעלה אזלין בתר אמצעי והוי כולה רה"י ואפי' אין לו כלל שגם באמצעיתו אין עמוק י' רק דעובי הנסרים שבקרקעיתה יש בהם לחקוק כדי שיעור להצטרף עם המחיצות להשלים לגבוה י' דאמרינן חוקקין להשלים.

החזירוהו עכו"ם לעירו או לעיר אחרת עד כמה מותר לילך? יצא לדעת והחזירוהו עכו"ם לתחומו אין לו אלא ד' אמות ומיהו אם החזירוהו לעירו ששבת בה מבע"י המוקפות מחיצות לדידה או אם מבראותיה מתקנים בצורת הפתח כולו כד' אמות ואפילו יצא לדעת וחזר לדעת ומ"מ אסור לו לצאת חוצה לו אפילו אמה אחת, אבל אם הוליכוהו לעיר אחרת אין לו אלא ד"א כיון שיצא מתחומו לדעת.

פירות שיצאו מחוץ לתחום האם מותר לאכלן או לטלטלן? פירות שהוציאו חוץ לתחום והחזירוהו אפילו במזיד לא הפסידו מקומם שכל העיר להם כד' אמות וחוצה לה אלפים אמה לכל רוח כבתחלה אם הוא יו"ט שמותר להוליכין בכל התחום ואם שבת אסור להעבירין ד"א אפילו בתוך התחום [אם לו שחיה בעיר מעורבת שאז מותר לטלטלן בכל העיר] ומותרין באכילה במקום שהחזירן בתוך התחום כד' אמותיהן ואפילו לאותו ישראל שהחזירם לצרכו במזיד. וכל זמן שלא החזירוהו והם חוץ למקומם אם הוציאו בשוגג מותרים לאכלם שם בין לאנשים אחרים שנמצאים שם במקום הפירות ובין להמוציא בעצמו ואסור לטלטלם חוץ לד"א, ואם הוציאו במזיד אסור לאכלם אפי' מי שלא הוציאו אבל לטלטלם מותר כד' אמותיהן וכ"ז אם היו ע"פ השרה אבל אם הביאן בעיר המוקפת מחיצות אע"ג דעבר איסורא מ"מ מותר לטלטלן בכל העיר כולה בין שהוציאו שוגג בין שהוציאו מזיד, ויש מתירים למי שלא הוציאו ודוקא אם לא הוציאו בשבילו דאז לכו"ע אסור, והלכתא כדעה הא'.

יצא חוץ לתחום והוצרך לנקיבו מה יעשה? מי שיצא חוץ לתחום שלא לדעת שאין לו אלא ד' אמות והוצרך לנקיבו יכול לצאת מהם עד שימצא מקום צנוע שאין בני אדם מצויים לפנות שם, ואחורי הגדר חשיב מקום צנוע ובשדה עד שאין חבירו יכול לראותו, ויכול ללכת עד בית היהודים לפנות אף אם ימצא מקום צנוע מקודם אלא שהוא סמוך לבתי עכו"ם, ועצה טובה לו שיתקרב בצד תחומו שאם לא ימצא מקום צנוע עד תחומו יכול ליכנס, ואם מצא בתוך ד"א של התחום חשבו כאלו בתוך התחום ויכול ליכנס, ולאחר שנכנסה הוי כאילו לא יצא כיון שנכנסה ברשות ויש לו אלפים לכל רוח, אבל אם מצא מקום צנוע קודם לא יכנס אלא יפנה שם ויתרחק ממקום שנכנסה עד שיכלה הריח ותו לא ואפילו לתוך מקום הראשון שישב שם מתחלה אם הוא יותר משיעור הזה, ויש יש לו ד' אמות. ואם נתרחק מהריח ונכנס בתחומו כאילו לא יצא ואם יצא לדעת אין לו תקנה להחשב בזה כאלו לא יצא אם נכנס לתחומו דאף אם יכנס אין לו אלא ד"א כיון שיצא מתחלה מדעת אם לא שנכנס ע"י לעירו ששבת בה דאז כל העיר לו כד"א בכל גווי. זה שאמרנו בהוצרך לנקיבו י"א אפילו לקטנים וי"א דוקא לגדולים ויש להחמיר כסברא זו.

היוצא חוץ לתחום ברשות עד כמה מותר לילך אח"כ? מי שיצא חוץ לתחום ברשות כגון חכמה הבאה לילד וכיוצא בזה דבר שמוותר לצאת בשבילו כגון פקוח נפש וכן היוצא בשביל עדות לקידוש החודש בזמן שקדשו ע"פ ראייה יש להם אלפים אמה לכל רוח באותו מקום שהגיע לו אף לאחר שכבר עשה המצוה ההיא, ואם היו מובלעין אלפים אלו בתוך תחומו שיצא משם רשאי לחזור לביתו ויש לו אלפים סביב ביתו, ואם הגיע לעיר הרי הוא כאנשי העיר ויש לו אלפים לכל רוח חוץ לעיר.

אמרו לו בדרך שכבר נעשה המצוה עד כמה מותר לילך? היה יוצא ברשות והוא הולך בדרך ואמרו לו כבר נעשת המצוה שיצאת לעשות יש לו ממקומו שהגידו לו זה אלפים אמה לכל רוח ואם היה מקצת התחום שיצא ממנו ברשות מובלע בתוך אלפים אמה שיש לו ממקומו הרי זה חוזר למקומו וכאילו לא יצא דיש לו אלפים אמה סביב ביתו כבתחלה ואם שב לתחומו שוב מפסיד האלפים החדשים שנתנו לו חכמים.

היוצאים להציל נפשות האם מותרים לחזור? כל היוצאים להציל נפשות ישראל מיד עכו"ם או מן הנהר או מן המפולת יש להם אלפים אמה לכל רוח ממקום שהצילו בו ואם היתה יד כותים תקיפה והיו מפחדים לשבות במקום שהצילו הרי אלו חוזרים בשבת למקומם אף שהוא

הגב בענינו... **אם הניח עירוב רחוק אלפים מביתו וחזר לביתו האם מותר לילך לביהמ"ד שבעירו שהוא יותר מאלפים מעירובו?**

Sponsored By: **DollarPhone**

כל הזכויות שמורות
אוסף החינוך מיל וינט
© מהדורת תשס"ג

ללימוד שלחן ערוך אורח
עם משנה ברורה

זכות הלימוד

דפי ציורים וטיבלאות

משנה ברורה

מן סימן תה סעיף ז
עד סימן תח סעיף ב

י"ד אב

■ מחזור שינה אחת ■

1 800 466-7593

www.HilchusDiyoma.org

כל הזכויות שמורות
ואסור להעתיקם בלי רשות
© מהנדסת המפעל

סימן תה - מ"ב ס"ק לא
ועיין בסימן רמ"ח ס"ב במש"ב
מה נקרא למטה מעשרה

דפי ציורים וטיבלאות

משנה ברורה
מן סימן רמז סעיף א
עד סימן רמז סעיף ג

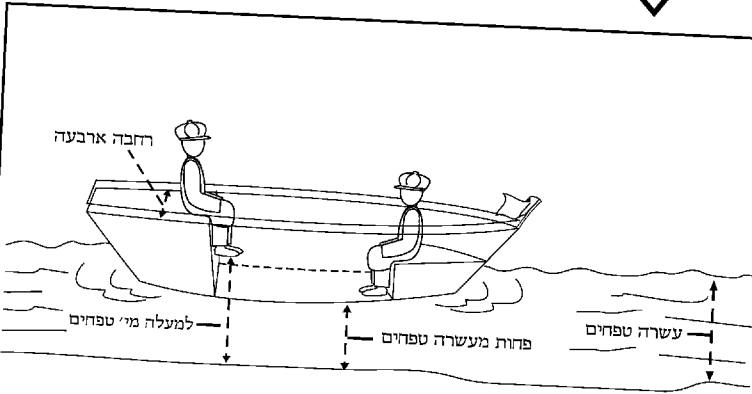
ב' אדר

■ מחזור שינה אחת ■

1 800 466-7593

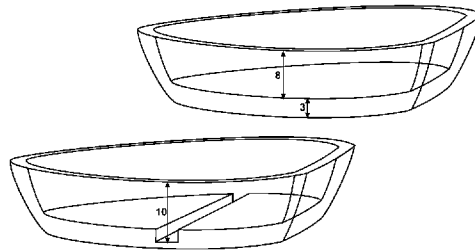
www.HilchusDiyoma.org

כל הזכויות שמורות
ואסור להעתיקם בלי רשות
© מהנדסת המפעל

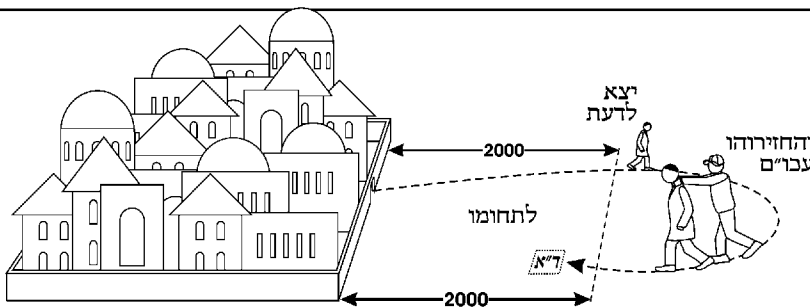
לא מביא אם הוא יושב בספינה למטה מי
נמצא מהלך למטה מי"ד אלא אפילו אם הוא
יושב בספינה במקום גבוה שהוא למעלה מי"ד
מקרקעית המים ג"כ אסור כיון שהספינה רחבה
ארבעה וניחא להילוך כעומד למטה דמיא

סימן רמ"ח - מ"ב ס"ק י"ד
שמקרקע הספינה. פי' אע"פ
שהמים עמוקים עשרה אם
הספינה משוקעת במים שאין
בין קרקע הספינה לקרקע המים
עשרה טפחים

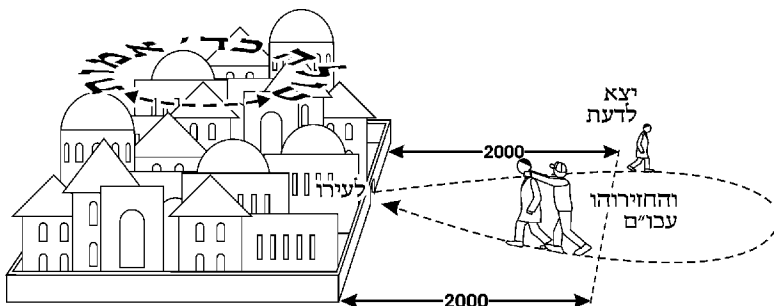
שו"ע סעיף ז

רק יש בו לחקוק עשרה דאמרינן חוקקין להשלים

שו"ע סעיף ח'
יצא לדעת
והחזירוהו עובדי
כוכבים אין לו
אלא ד"א ומיהו
אם החזירוהו
לעירו (המוקפת
מחיצות לדירה)
כולה כד' אמות
ואפי' יצא לדעת
וחזר לדעת.

מ"ב ס"ק ל"ו
והחזירוהו.
לתחומו:

להתוודע עגליון זה משמש רק לאלו שכבר למדו ורוצים לחזור עליו בקצרה, אבל לא ללמוד מזה בתחילה, וכשי"ב שלא לפסוק מזה הלכה למעשה

עם קליפתו, וי"א כשמרנה ביצים ולכתחלה נכון לנהוג כדעת הי"א, מפת או מכל דבר שמשתתפין בו שיתופי מבואות, ואם הוא ליפתן בכדי לאכול בו שתי סעודות סגי, והנשבע שלא יהנה מככר אע"ג דתו לא הזי לשיתוף לעירובי תחומין חזי לכו"ע.

האם צריך שיעור מזונות לכל אחד בפ"ע? ולענין שיעור שתי הסעודות בכאן צריך מזון שתי סעודות מאכל או ליפתן לכל אחד ואחד בפ"ע ואפילו בעה"ב עם כ"ב צריך להניח לכל אחד שיעור עירוב חוץ מבנו קטן הצריך לאמו ולא הוי בזה דומיא דשיתופי מבואות דשם מערבין במזון שתי סעודות לכל העיר, ויש עצה לערב בחומץ דבמעט חומץ סגי להרכיב אנשים לטבל בו ריק מזון שתי סעודות דזהו השיעור בחומץ, אכן י"א דלטבל שתי סעודות צריך רביעית חומץ א"כ לפי שיעור האנשים שמיני עבורם העירוב כן צריך ליתן חשבון הרביעיות.

חזר ללון בביתו מהיכן מודדין תחומו? ואומר בזה העירוב אהיה מותר לילך למחר אלפים אמה, אבל בהניח בשתיקה אף שכוון בלבו לקנות שם שביטה לא הוי עירוב כשעירב בפת מיהו אף אם לא אמר כל הנוסח הזה ורק שאמר זה יהיה לעירוב סגי, וחזור ולן בביתו ואפילו הכי מודדים לו תחומו ממקום עירובו שאנו רואים כאילו דר שם. אבל התלמידים האוכלים אצל בעלי בתים שבתייהם כשרה וחוזרים ולנים בבית רבם מודדין להם תחומם מבית רבם שהוא מקום לינתם שהוא להם עיקר, ואף אם היו כל ביה"ש בבית הבע"כ שם מ"מ לא קנו שביטה שם ורק בבית רבם אם לא שכוונו בפירוש לקנות שביטתם שם, וכן הרועים הלנים כשרה אף שאוכלין בבית הולכין אחר מקום לינתן ששם היו חפצים לאכול ג"כ אלו היה ביכלתם וכן הקייצים ושומרי פירות.

עם מי מותר לשלוח עירובי תחומין? אם ירצה ישלח העירוב ע"י שליח ויאמר בזה העירוב יהא פלוני מותר לילך ובלבד שלא יהא חרש שוטה וקטן או שאינו מודה בעירוב כגון עו"ג וצדוקים וכה"ג ואפילו עומד ורואה מרחוק שמיניחים שם במקום שצום, ואם שלחו ע"י חרש שוטה וקטן או עכו"ם או א' שאינו מודה בעירוב אינו עירוב ונשאר על תחום ביתו, ואפילו ע"י חרש השומע ואינו מדבר דאינו יכול לומר שיהא זה לעירוב.

שלחם לאחר שיניח העירוב האם אמרינן חזקה שעשה שליחותו? אם אמר לאחר לקבלו ממנו ולהניחו לשם עירוב ושלחו ע"י אחד מאלו ואמר להם שיוליכו לאדם שהוא ואפי" שלחו על הפיל או על הקוף וראה מרחוק שהגיע שם [דאל"ה אמרינן דלמא לא ממטו ליה] ונתנו לו הוי עירוב אף על פי שלא ראה שהניחו האחר דחזקה שליח עושה שליחותו, ודוקא שהאחר הבטיח לו בפירוש שיקבלו ויניחו לשם עירוב בשבילו אבל אם שתק לו לא אמרינן בזה דחזקה שיעשה שליחותו, ודוקא באיסור דרבנן סמכינן על חזקה זו אבל בדאורייתא אין סומכין על חזקה זו להקל כ"א להחמיר וי"א דאפילו בדאורייתא היכא שיש מכשול להמשלח אם לא יעשה שליחותו והוא יחשוב שעשה שליחותו כגון הכא סומכין על החזקה דעשה שליחותו, וכשידעין שעשה שליחותו ורק שספק שמא שינה לכו"ע אמרינן דודאי לא שינה. וכן רבים שנשתתפו בעירובי תחומין ורצו לשלוח עירובם ביד אחר הרי אלו משלחין וצריך השליח לומר בשעת הנחת העירוב שבוה העירוב יהיו מותרין לילך כל אותן האנשים שנשתתפו בהעירוב.

לא אמר להשליח לאיזה צד לערב היכן מותר לילך? אחד או רבים שאמרו לאחד צא ערב עלינו ועירב עליהם באיזה רוח שרצה הרי זה עירוב וירצאים בו שהרי לא ייחדו לו רוח ואף אם לא נתודע להם עד שחשיכה הוי עירוב, אמנם אם היה ידוע להשליח שרצון המשלח לערב ברוח זה אף שלא פירש לו בהדיא לא מהני כשעירב ברוח אחרת אף שנכשירי רוצה ללכת שם.

שינה השליח מרצון המשלח האם הוי עירוב? האומר להכירו ערב עלי בתמרים ועירב עליו בגרוגרות בגרוגרות ועירב עליו בתמרים אמר לו הנח עירובי במגדל והניחו בשוכך בשוכך והניחו במגדל בבית והניחו בעלייה בעלייה והניחו בבית ואפילו שניהם קרובים או שניהם רחוקים אינו עירוב. ואין חילוק בין עירב משל משלח או משל שליח בכל גווני הוי קפידא ואין חל השליחות.

הניח העירוב ברה"י עד כמה הולך בשבת? המניח עירובו ברה"י מקום שמוקף מחיצות אפילו היתה מדינה גדולה כנינה ואפי" עיר חריבה שהיו בה דיוורין ונחרבו ומחיצות החומה נשארו או מערה אפילו אין בה דיוורין אלא שהיא ראויה לדירה [דאם אינה ראויה לדור בה אינה נחשבת כד"א ומודדין האלפים ממקום הנחת העירוב] מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה לכל רוח, וכ"ז כשהיו המחיצות מוקפות לשם דירה אכן אם לא היה רוחב הקיפה רק סאתים אפי" אינה מוקפת לדירה נחשבת כד"א.

הניח העירוב בתוך עירו או סמוך לו עד כמה הולך בשבת? המניח עירובו בתוך העיר ששבת בה לא עשה כלום ואין מודדין ממקום עירובו אלא הרי הוא כבני העיר כולם שיש להם אלפים אמה לכל רוח חוץ לעיר וכן אם נתן עירובו במקומות המצטרפים לעיר שמודדין התחום חוץ מהם דהיינו בעבורה של עיר [והוא תוך ע' אמה ושייריפ] ואפילו אם נתן אותו באמה אחרונה של העירוב אין נותנין לו הדי' אמות שנתנין לשאר מניח עירוב לצד חוץ והרי הוא כשאר בני העיר שמודדין תחומו תיכף מטרף העירוב והלאה.

הניח העירוב בביה"ק האם הוי עירוב? הנותן עירובו בביה"ק אפי" ישראל וכ"ש כהן אינו עירוב לפי שביה"ק אסור בהנאה, ודוקא בקבר של בנין דבקבר של קרקע שרי וכ"ש אם לא נתנוהו בקבר רק על הקרקע שבצדדי הקברות בודאי עירובו עירוב. ואם נתנו בבית הפרס והוא שדה שנחרש בה קבר ה"ז עירוב ואפילו היה כהן מפני שיכול להכנס שם במגדל הפורח או שינפח והולך ואם יש שם עצם כשעורה ידחהו ועצם גדול יראהו. ודוקא בבית הפרס שהוא מדרבנן ואין בו טומאת אוהל משא"כ בביה"ק א"א בעצה זו לכהן מפני שהוא מאהיל על הקברים ואפילו אם יכנס במגדול שהוא מחזיק מ' סאה לא הוי חציצה בינו לקבר.

הניחו על הקנה וכדומה האם הוי עירוב? נתנו בראש הקנה או הקונדס הצומחים מן הארץ אינו עירוב וכן בהניח עירובו ברה"ה רחוק ה' אמות ממקום שנתכוין לשבות שם אינו עירוב דגזרו בהם אפילו ביה"ש אפילו במקום מצוה, ואם היו תלושים ונעוצים הרי זה עירוב אפי" בגבוה יותר מ' ועומדין ברה"ה ורק שלא יהיה ברחבן ד' טפחים דאו אין עליהם שם רה"י, וה"ה ברוחב ד' ורק שהן פחותין מ"ט בגובה שאין נחשבינן רק לכרמלית אבל אם הניח בקנה שהוא גבוה י"ט ורחב ד"ט לא הוי עירוב אם נתכוין לשבות למטה בארץ שהוא ר"ה.

נתגלגל העירוב לעירו עד כמה הולך בשבת? כל המניח עירובו בכל מקום שאין מוקף מחיצות [דבמוקף מחיצות חשבינן כולהו כד"א] יש לו במקום עירובו ד' אמות לפיכך המניח עירובי תחומין שלו בסוף התחום ונתגלגל מבע"י בתוך ד"א או שהניחו באמצע התחום ונתגלגל בתוך ד"א שמחוץ לתחום ואפילו אם גלגלו בעצמו בכונה הרי זה עירוב, חוץ לדי' אמות אינו עירוב.

היאך עושים עירובי תחומין? כיצד עשיית עירוב אם רוצה לילך בסוף התחום או בתוכו ויהא יושב שם כל ביה"ש עד שחשיכה ודאי זה הוא עיקר מצותו, וה"ה דיכול לערב בפת אפילו לכתחלה אלא דעיקר התקנה הוא ברגל וכדי להקל עליו התירו לערב בפת שא"צ לישוב שם עד שחשיכה וגם יוכל לשלוח ע"י שליח. ואפילו לא אמר שביטתי במקומי אלא החשיך שם ושתק לא שנה מי שיוצא מביתו להחשיך על התחום ולא שנה מי שבא בדרך וחשכה לו קונה אלפים אמה בלא אמירה, אבל מ"מ יש נ"מ דכשיוצא מביתו הוא דוקא ביוצא ע"מ להחשיך על התחום כדי לקנות שם שביטה אבל סתמא אינו קונה שם שביטה אלא בביתו אבל הבא בדרך וחשכה לו אפילו לא נתכוין לקנות שם שביטה ממילא קנה ויש לו אלפים לכל רוחותיו ואפילו הוא יושן.

מה שיעור מזונות לעירובי תחומין? אם אינו רוצה לטרוד להחשיך שם ילך מבע"י ויניח שם מזון שתי סעודות כל אחד ואחד כפי מזונו, ולחולה ולזקן משערין בסעודות שלו כפי אכלו ולא בעינן אפילו כששה ביצים, אבל לאדם בריא משערין לעולם בסעודות בינוניות ואפי" רעבתן שיעורו ב' סעודות בינוניות שהם כששה ביצים

כשאחד עושה עירובי תחומין עבור רבים האם צריך להודיען בער"ש לאיזה צד הניח העירוב?

הנב
בענינו...

Sponsored By: DollarPhone

זכות הלימוד

כל הזכויות שמורות
אוסף החינוך של ישיבת
התורה והמצוות

בדרך כל שהוא קנה שם שביתה ויש חולקין דרוקא במי שיש לו שני בתים בשני תחומי שבת אבל בלא"ה לא דנמלך הוא שלא לילך לשם עוד אם לא שאמר בפירושו שביתתי במקום פלוני.

באופן שלא מהני העירוב האם יש לו שביתת ביתו? מי שהיה בשרה במזרח ביתו בעת שקידש עליו היום ואמר לשלוהו מבע"י לערב לו במערב אם נתן העירוב מהלאה לביתו בענין שהוא רחוק ממנו יותר מאלפים וביתו קרוב לו בתוך אלפים העירוב אינו כלום ונשאר לו שביתת ביתו, ורק כבא בדרך אמרינן לא יזווג ממקומו אבל עומד בביתו או בתחום ביתו ודאי ניחא ליה דליקני שביתה בביתו כשאין עירובו עירוב וי"א דרק הכא משום שהשליח פשע שהניח העירוב בחוץ לתחום מהמשלה ויכול לומר לו לתקוני שדרתיך ולא לעותי וכאלו לא עירב כלל, ואף אם היה בדרך בכ"ג ג"כ לא הפסיד שביתת מקומו שהיה בה בעת שקידש היום, ולעת הצורך יש לסמוך ע"ז להקל.

עשה ב' עירובין בלא יודעים להיכן מותר לילך? עירב חצי היום הא' לרוח צפון והב' לרוח דרום שטעה והיה סבור שאפשר לעשות כן לילך שחרית כאן וערבית כאן או שאמר לשנים עירובו עלי' א' עירב עליו לצפון וא' לדרום אם הניח כל אחד עירובו בסוף אלפים לא יזווג ממקומו מביתו ואפילו כבני עירו אינו שאין ידוע איזה עירוב קנה לו. ואם לא נתנו העירובים בסוף אלפים הולך מה שאפשר לו לילך מכה שניהם, דאם נתן כל א' עירובו לסוף אלף מביתו יש לו אלף אמה מביתו לכל א' מהעירובים וחוץ להעירובין אינו יכול ללכת אפילו פסיעה אחת.

האם יכולין לערב בשביל רבים? המערב לרבים משלו אומר הרי עירוב זה בשביל כל בני העיר, וגם בנתנו כ"א בפ"ע כשמניח אחד בשבילם צריך לומר בשעה שמניח שהוא מניח לשם עירוב לכל בני העיר אלא דכשנותן עירוב משלו בשביל כולם צריך לזכות מתחלה ע"י אחר בשבילם קודם שמניחו, ובלבד שיהא בו מזווג שתי סעודות לכל אחד ואפילו בלפתן למזון שתי סעודות סגי וכל מי שירצה לסמוך עליו. וצריך לזכות להם על ידי אחר הראוי כמו בעירובי חצרות וצריך להודיעם. וכל מי שהודיעו מבע"י ואפילו ביה"ש סגי בדיעבד אפילו לא גמר בלבו לסמוך עליו מבע"י אלא לאחר שחשכה הוי עירוב, ודוקא אם בלילה לא הלך מביתו לצד השני. אבל אם לא הודיעו מבע"י אינו יכול לסמוך עליו לאחר שתחשך.

שמע שיבא חכם ואינו יודע להיכן היאך יעשה עירוב? וכן מי שמע שיש לחכם לבוא ואינו יודע לאיזה רוח והניח שני עירובים ואמר לאותו צד שיבא החכם יקנה לי עירוב לרוח שיבא לי החכם קנה לו, ולא מיבעיא אם כבר בא החכם קודם ביה"ש לאותו רוח אלא שהוא לא היה יודע להיכן בא עד למחר שנשמע לו בודאי קנה לאותו רוח אלא אפילו היה החכם רחוק משם ביה"ש בתוך התחום [של סוף ד' אלפים שלן] ואפשר שלא גמר אז החכם בדעתו כלל לבוא לתוך ד' אלפים שלו אפ"ה מהני תנאו.

האם אפשר לערב לאדם שלא מדעתו? אין מערבין ערובי תחומין לאדם אלא לדעתו שמוא אינו רוצה לערב כאותו רוח שרצה זה חוץ מבנו ובתו הקטנים אפילו אינם סמוכין על שלחנו ועבדו ושפתו הכנענים ומזכה להם ע"י אחר את העירוב. ואפילו מיחו בו שלא לערב עליו ואפילו עירבו הם עירוב אחר אינו כלום. אבל בנו ובתו הגדולים אפילו סמוכים על שלחנו ועבדו ושפתו העברים ואשתו אינו מערב עליהם אלא מדעתם ואם עירב עליהם ושמועו ושחקו ולא מיחו יוצאים בעירובו ואפילו לא הודיעם מן העירוב עד שתחשך ג"כ מהני. אבל אם מיחו בו מיד ששמעו או שעירבו הם עירוב אחר לעצמם אפילו אם עירובן היה בטר עירובו אין עירובו עירוב והולכין לאותו רוח שעירבו הם, ואם שתקו ואח"כ מיחו לא מהני מחאתן, ודוקא כשמעו משחשיכה ושחקו אבל אם שמעו בצעדים ושחקו ומיחו קודם חשיכה נתבטל העירוב כיון שבזמן קניית העירוב דהוא בין השמשות כבר היתה מחאה.

קטן עד אימתי יוצא בעירוב אביו או אמו? קטן בן שש שנים או פחות יוצא בעירוב אמו וא"צ להניח עליו מזווג ב' סעודות לעצמו, ואם לא עירבה אמו אלא אביו אינו יוצא בעירובו ואף אם זיכה עליו אביו ג"כ לא מהני, ואין חילוק אם אביו בעיר או לא וי"א דאם אביו בעיר אפילו בן ד' או בן ה' שנים [באינו חריף כ"כ] אינו יוצא בעירוב אמו אא"כ היה זיכוי בשבילו. אבל אם נכנס בתוך שבע אפילו יום אחר צריך לערב עליו בפני עצמו ואינו יוצא לא בעירוב אמו ולא בעירוב אביו.

האם יכול לקנות שביתה מריחוק מקום? מי שבא בדרך ומכיר אילן או גדר או שאר מקום מסויים כגון סלע וכו"ג בסוף אלפים אמה וירא שמוא תחשך קודם שיגיע שם ואמר שביתתי תחתיו בעיקרו של אילן קנה שביתה בעיקרו באמירה בעלמא ויש לו משם אלפים אמה, לאפוקי אם אמר סתם שביתתי תחתיו שהוא כולל גם תחת הענפים אפילו אם כל האילן הוא בתוך שיעור אלפים אמה ממקום עמידתו לא יהיה לו מן האילן והלאה אלפים אמה שלמים כ"א פחות מזה, ואם ציין מקום השביתה בתל שהוא גבוה י' טפחים או בבקעה שהיא עמוקה י"ט עד בית סאתים נחשבת כולה כד' אמות ויש לו מאותו מקום ולהלן אלפים אמה, אע"פ שאינו יכול להגיע שם מבע"י במהלך בינוני אא"כ ירוח מותר לילך לשם בנחת אע"פ שאינו מגיע שם מבע"י, וה"ה דמותר לישב במקומו ולילך לשם למחר [אלפים אמה למקום האילן ואלפים אמה מן עיקרו של האילן והלאה]. אבל אם לא היה יכול להגיע שם כלל מבע"י לא יזווג ממקומו שהרי עקר דעתו מכאן וגם שם לא קנה.

האם צריך ליחד מקום באילן ששם תהא שביתתו? ואפילו היכא שיכול להגיע שם מבע"י הוא דוקא באופן שאמר שביתתי בעיקרו שייחד בזה המקום לשביתה וזה המקום היה בתוך אלפים ועוד ד' אמות, דנותנין לו ארבע אמות למקום שביתתו לבד האלפים, אבל אם לא ייחד המקום תחתיו ואין כל האילן בתוך אלפים וד' אמות אף שעיקרו בתוך התחום אלא שמקצת ענפיו יוצאין חוץ לאלפים ור"א והוא לא ייחד שביתתו שיהיה בצד עקרו שהוא בתוך התחום אלא אמר סתם שקונה שביתה תחת האילן לא קנה שם שביתה דשמוא היה בדעתו על ד' אמות שהם חוץ לאלפים וגם כאן לא קנה שהרי עקר דעתו מכאן ולא יזווג מתוך ד' אמותיו. ואם כולו עומד תוך אלפים ולא ייחד מקום שביתתו כגון שאמר שביתתי תחתיו יש לו ד' אלפים ממקומו מצד זה של האילן ומצד האילן והלאה לצד ביתו חוץ משיעור משך תחתיו של אילן כגון אם שיעור האילן כ' אמה יש לו אלפים פחות כ' אמה מכל צד של האילן ונמצא שביחד עם רוחב האילן הוא בס"ה ד' אלפים פחות כ' אמה.

במה חולק הרמב"ם על הנ"ל? להרמב"ם הקונה שביתה בריחוק מקום ולא סיים מקום שביתתו לא קנה שביתה שם אלא במקום שהיה עומד בו כשחשכה ואף שהוא בתוך התחום ממקום רגליו, וכן אם אמר שביתתי במקום פלוני והוא רחוק ממנו יותר מאלפים קנה שביתה במקומו ויש לו אלפים לכל רוח ממקום שהוא עומד. והאומר שביתתי תחת אילן פלוני אם יש תחתיו ח' אמות או יותר לא קנה שביתה שהרי לא כיון מקום שביתתו אפילו כל הח' אמות היו בתוך אלפים ממקום רגליו. לפיכך צריך להתכוין לשבות בעיקרו או בד' אמות שבפגונו או בדרימו, ואם היה רחב יותר מח' אמות אפשר ג"כ לסיים המקום כגון ד"א הראשונים שתחת האילן או השניים. ואם היה תחתיו פחות מח' אמות ונתכוין לשבות תחתיו קנה שהרי מקצת מקומו מסויים באמה האמצעית דממ"ג א"א שלא בירר אותה, וי"א דהעיקר כדעה הראשונה ואין דבריהם מוכרחים ועכ"פ לכתחלה בודאי יש לזוהר לסיים מקום שביתתו בעצמו.

היה בדעתו לקנות שביתה במקום וחזר לביתו האם קנה שביתה? מי שנתכוין לקבוע שביתתו במקום ידוע אצלו שאותו המקום מסויים כגון אילן או גדר והחזיק בדרך והלך כדי שיגיע לאותו מקום ויקנה בו שביתה והיה באפשר להגיע אע"פ שלא הגיע ולא עמד שם אלא החזירו חבריו ללון אצלו או שחזר מעצמו ללון אצלו ומתחלה לא נתכוין לזה רק נמלך לחזור וללון בביתו ולמחר לילך לשם [ואם נמלך לגמרי בודאי נעקר למפרע מה שהיה בדעתו לקנות שביתה שם והרי הוא כבני עירון] או שנתעכב יש לו להלך למחר עד מקום שנתכוין לו ומאותו המקום אלפים אמה לכל רוח שכיון שגמר בלבו לקבוע שם שביתתו והחזיק בדרך נעשה כמי שעמד שם או שהניח עירובו שם, וי"א דדוקא אם יציאתו היתה שלא ע"מ לערב ורק ללכת למקום אחר בסוף ד' אלפים מכאן אבל ביצא כדי לערב לא חשיב כבא בדרך ורק כיושב בביתו דלא הוי עירוב באמירתו לבד.

למי התירו לקנות שביתה מריחוק מקום? ד"א כבני שאין לו מזווג שתי סעודות שאין מטריחין אותו להניח עירוב ע"כ מותר לומר בביתו שביתתי במקום פלוני או ברחוק כגון שהיה בא בדרך אף בעשירי יכול לומר שביתתי במקום פלוני אבל אם לא היה עני ולא רחוק לא, וי"א דאף כבני לא הקילו לומר שביתתי במקום פלוני כשהוא בביתו כ"א כשהחזיק כבר בדרך.

האם צריך אמירה לקנות שביתה מריחוק מקום? כל הקונה שביתה בריחוק מקום אינו צריך לומר שביתתי במקום פלוני אלא כיון שגמר בלבו לשם שביתה והחזיק

ישיבה או מחנה וכדו' העושים עירובי תחומין לרבים איזה מאכל נכון ביותר להניח לעירוב?
הגב בענינו...
Sponsored By: DollarPhone
זכות תלמוד
כל הזכויות שמורות
אוסף החינוך של ישיבת
התורה והמצוות

שבייתה בזה לשני הימים]. כיצד הוא עושה אם הוא מקום שאינו משתמר שחושש שמא יאבד ביום א', מוליכו ע"י עצמו או ע"י שליח בעי"ט או בע"ש ומחשיך עליו, ונוטלו בידו ובא לו אם היה ליל יו"ט, ולמחר מוליכו לאותו מקום ומניחו שם עד שתחשך ואוכלו אם היה ליל שבת, או מביאו אם היה ליל י"ט מפני שהן שתי קדושות ואינם כיום א' כדי שנאמר מליל ראשון קנה העירוב לשני ימים.

עירב ברגליו בראשון היאך מערב ליום שני? עירב ברגליו בראשון צריך לערב ברגליו בשני אפילו אם כוון שיעויל לשני הימים אינו מועיל כלל ליום השני, ואם לא עירב בראשון לא בפת ולא ברגליו אינו יכול לערב בשני אפילו ברגליו דנראה כמכין, והוא שילך ויעמוד באותו מקום ויחשוב שם בלבו שיקנה שם שבייתה אבל לרוח אחרת אינו יכול לערב ברגליו ביום שני דנראה כמכין וי"א דאף ברוח אחרת יכול לערב ברגליו ליום שני, ואך זהר שלא יאמר כלום רק שישב עד שתחשך מפני שאסור לעשות שום הכנה מ"ט לשבת או משבת ל"ט אפילו בדיבור, וה"ה לענין שני ימים טובים של גליות שאסור להכין מיו"ט לחבירו, ואם עבר ואמר אפ"ה קונה שבייתה.

עירב בפת ביום ראשון היאך מערב ליום שני? אינו יכול לערב ביו"ט שני בפת שלא עירבו בו כבר ביום הראשון ואפילו בדיעבד לא מהני מפני שהיה צריך לקרות עליו שם עירוב ונמצא מכין. ואם רצה לערב בפת צריך לערב באותה הפת עצמה שעירב בה בראשון שאין צריך לומר כלום וגם הברכה על העירוב לא יוכל אז לברך, ובאותו מקום דוקא דבמקום אחר א"א לערב אף באותה הפת דכיון שעקר הפת ממקומו שלא ע"מ להניחו עוד במקום הזה נעקר ממנו שם עירוב והוי כמערב בפת חדשה, ואם עשה בפת אחר אפילו בדיעבד לא הוי עירוב.

דיני ברכת החודש. מנהג קדמונינו לברך את החודש בשבת שלפני ר"ח חוץ מלפני ר"ח תשרי. ויש מקומות שאין נוהגין לברך ר"ח אב משום שהוא חודש של פורעניות. ואין ברכת ר"ח כקידוש החודש שהיה מלפנים אלא שמודיעים להעולם מתי יחול ר"ח ויזהרו בכל הלכות החודש. ומ"מ נהגו לעמוד בשעת אמירת ר"ח פלוני ביום פלוני דוגמת קידוש החודש שהיה מעומד.

מי אסור לעשות מלאכה בר"ח? ר"ח מותר בעשיית מלאכה והנשים שנוהגות שלא לעשות בו מלאכה הוא מנהג טוב, ואם המנהג לעשות מקצת מלאכות ולא לעשות קצתן אזלינן בתר המנהג והיכא דידעינן שנהגו בסתם אין להם להקל בשום מלאכה. אבל אם נהגו אנשים אין זה מנהג כלל. אם היה ר"ח שני ימים י"א דצריכין להיות בטליון שני ימים ממלאכתם וי"א דתלוי במנהג המקום ומ"מ אף לדעה זו אין להם להקל רק יום א' של ר"ח שהוא השלמת חודש העבר אבל לא ביום ב' שהוא עיקר ר"ח.

האם צריך להתענות בער"ח? יש שנוהגין להתענות ער"ח [וטוב שיתנה בפעם ראשונה שמתענה שאינו מקבלו עליו לעשות זאת לעולם דשמא יארע לו אידה פעם אונס ולא יוכל להתענות לא יהיה עליו כנדר] וטוב שמי שמתענה ינהיג עצמו להשלים התענית עד הלילה ומקומות חלוקין יש בענין זה והכל לפי כח האדם מיהו במקום שעושין ממנו ת"צ וקורין ויחל והוא נמנה עמהם בודאי צריך להשלים ואפילו אם חל בע"ש. ויש נוהגין לעשות למנחה סדר יוה"כ קטן ומנהג טוב לומר היו"כ קטן קודם תפלת המנחה ובמקום שאומרים דברי כבושים יאמרו ג"כ קודם תפלת המנחה ובזמנינו המנהג לומר הסליחות אחר תפלת המנחה. אם חל ער"ח ביום שבת מקדימין להתענות ביום ה' ואם חל ביום ו' אותן שאומרים סליחות יתענו ביום ה' ואותן שאין אומרים סליחות יתענו ביום ו'. מי שמתענה בער"ח צריך למהר בסעודת הלילה שלא יכנס בו כשהוא מעונה ולא ישהה אחרי צאה"כ אבל עכ"פ צריך להשלים למי שנוהג כן, וכל אחד לפי מנהגו בזה בענין התענית אין לשנותו להקל עד שיתירו לו נדרו. אף מי שאינו מתענה מ"מ יעשה תשובה ביום זה ולתקן את אשר עוות בכל החודש.

לאיזה סעודות מצוה מערבין עירובי תחומין? אין מערבין עירובי תחומין אלא לדבר מצוה כגון שהיה רוצה לילך לבית האכל או לבית המשתה של נישואין וסעודת אירוסין או סעודת קנין שנוהגין לעשות עכשיו שגם אלו סעודת מצוה הם, נשואי בת כהן לישראל ע"ה או בת ת"ח לע"ה אינה סעודת מצוה ועכשיו אין לנו ע"ה שדברו חכמים כאן [אם לא כשידוע שהם מזולזלים במצות] וכ"ש אם הוא בת ע"ה לע"ה דלכו"ע הוי סעודת מצוה אכן אם ידוע שלא ינהגו שם כדת בודאי אין כאן מצוה לערב כדי לילך לשם ולשמחם ואין נכון לברך בכגון זה שהשמחה במעונו אם לא שבהליכתו שם יוכל למנעם מזה בכגון זה בודאי מצוה לילך שם.

איזה הליכה מיקרי הליכה לדבר מצוה? וכן ההולך להקביל פני רבו או חבירו שבא מן הדרך אפילו אינו חכם וי"א דבחיבירו חכם מיירי, וכיוצא באלו כגון שצריך לצאת לפקה על עסקי רבים או ללכת לברית מילה או להתפלל במנין וכן כשהיה חוץ לעירו ורוצה לבוא לביתו להתפלל בשבת וי"ט אכן לפדיון שבויים והכמה הבאה ליילד והבא להציל מן הכותים יוצאים אף בלא עירוב. וכן כשרוצה לילך לטייל ביו"ט או שבת בפרדס שיש בו שמחה בזה מקרי דבר מצוה ודוקא בשמחה של היתר, או מפני היראה כגון שהיה רוצה לברוח מן העכו"ם או מן הלסטים וכיוצא בזה שיצטרו אותו או יגבו ממנו ממון ואם יש בזה חשש סכנה אף בלא עירוב מותר לברוח. ובכ"ז מותר לו לילך אח"כ אפי' לדבר הרשות. וי"א דכ"ז דוקא כשעירב בפת אבל במערב ברגליו מותר לכתחלה אף לדבר הרשות וי"א דאין חילוק בין פת ובין רגליו לעולם אין מערבין לכתחלה אלא לדבר מצוה, ובמקום צורך יש להקל כדעה הא'.

האם מערבין בבין השמשות? אין מערבין עירובי תחומין ביה"ש ואם עירב עירובו עירוב ומ"מ ספק הונח העירוב או לא גרע מזה, וי"א דגם בזה פסול כיון שלא היה לעירוב חזקת כשרות.

נוסח ברכת עירובי תחומין. כשמניח עירובי תחומין מברך על מצות עירוב ואם לא בירך אינו מעכב ואומר בזה העירוב יהא מותר לי לילך ממקום פלוני אלפים אמה לכל רוח, ובבלבד הנוסח לילך למחר, ואם מערב לכל השבתות יאמר לכל שבתות השנה, ואם לא אמר כלום לא הוי עירב, מיהו אם אמר יהא זה לעירוב מהני בדיעבד, וכ"ז כשעירב בפת אבל אם עירב ברגליו בכונה לחוד סגי כשהלך לשם.

יו"ט הסמוך לשבת האם מערבין ב' עירובין לב' ימים? יו"ט שחל להיות סמוך לשבת בין מלפניה בין מלאחריה או שני יו"ט של גליות יכול לערב שני עירובין לשתי רוחות ומכוין שהעירוב שיכרוך בלילה הזה לילך משם האלפים יקנה לו שבייתה בביה"ש של יום זה לצורך מחר והעירוב שבצד השני יקנה לו שבייתה בביה"ש דלמחר לצורך יום השני וסומך על איזה מהם שירצה ליום הראשון ועל העירוב שברוח השניה ליום השני וא"צ לברר דעתו מעיו"ט אך מכיון שבירר צד אחד ביום ראשון שוב אינו רשאי לילך באותו יום לצד השני, או מערב עירוב אחד לרוח אחת וסומך עליו לאחד משני הימים לאיזה מהם שירצה ומכוין בהנחתו שעירובו יקנה לו בביה"ש של איזה משני הימים לצורך יום מחר שלו וביום האחר יהיה כבני עירו וכאילו לא עשה עירוב ויש לו אלפים אמה לכל רוח. בד"א בשני ימים טובים של גליות אבל בשני ימים טובים של ר"ה הרי הן כיום אחד ואינו מערב לשני ימים אלא לרוח אחת וה"ה דאינו יכול לומר יקנה לי עירובו כאן היום ולמחר איהו כבני עירי. וכן מתנה אדם על עירובו ואומר עירוב לשבת זו אבל לא לשבת אחרת לשבת אחרת אבל לא לשבת זו והוא שיהיה עירובו קיים באותו שבת ביה"ש, וכשמניחו לכמה שבתות צריך להשגיח תמיד שמא נתעפש או התליע או נאבד לגמרי.

עירב עירוב א' לב' ימים האם צריך לידע אם העירוב קיים? המערב שפירש כהדיא שיחול העירוב לשני ימים טובים של גליות או לשבת ויו"ט אע"פ שהוא עירוב אחד לרוח אחת לשני הימים צריך שיהיה העירוב במקומו מצוי בלילה א' ובלילה ב' כל ביה"ש ואלאפוקי שני ימים טובים של ר"ה אף אם נאכל עירובו ביום הראשון יכול לילך גם בשני וה"ה במערב ברגליו בביה"ש דיום ראשון של ר"ה קונה

ה"ל שבת אחר יו"ט ועשה עירוב תבשילין בעיו"ט האם מותר לעשות עירוב תחומין על שבת ביו"ט?
Sponsored By: DollarPhone
זכות תלמוד

הלבנת דימוא
כל הזכויות שמורות
אסור להעתיק מלי ידוע
© מהמחלקת המסלול

ומנחה מחזירין אותו, ודוקא בשנוכר קודם שהתפלל מוסף אבל אם לא נזכר עד שהתפלל מוסף יצא כדיעבד כמה שהזכיר קדושת היום בתפלת מוסף וא"צ לחזור ולהתפלל שחרית וי"א דבחייד לעולם חוזר ואפילו כבר התפלל מוסף, ומ"מ משום ספק יתנה דאם אינו חייב מתפלל הוא בתורת נדבה, אכן אם כשהיה מתפלל ג' ראשונות ע"ד להתפלל מוסף נזכר שלא אמר יעלה ויבוא בתפלת שחרית יסיים התפלה בשל שחרית ואח"כ יתפלל מוסף.

נזכר בתוך שמו"ע שלא אמר יעלה ויבוא מה יעשה? אם נזכר קודם שהתחיל מודים אומר במקום שנוכר ואח"כ יאמר מודים ואפילו כבר אמר וסיים ברכת ותחזינה ואם לא סיים עוד המחזיר רק אמר ברוך אתה ה' נכון יותר לסיים למדני חקיך ויאמר יעלה ויבוא ואח"כ יאמר עוד הפעם ותחזינה. ואם לא נזכר עד אחר שהתחיל מודים אם נזכר קודם שהשלים תפלתו חוזר לרצה. ואם לא נזכר עד שהשלים תפלתו שסיים ברכת שים שלום ואמר יהיו לרצון וכו' חוזר לראש. ואם הוא רגיל לומר תחנונים אחר תפלתו ונזכר אחר שהשלים תפלתו קודם שיעקור רגליו חוזר לרצה ואין נ"מ בזה בין אם אומר התחנונים קודם יהיו לרצון או אחר יהיו לרצון, ודוקא שעדיין לא אמר תחנונים רק דכיון דרגיל מסתמא יתחיל לומר גם עתה אבל אם כבר אמר תחנונים וסיים אותם ואין במחשבתו לומר עוד אפילו עדיין לא עקר רגליו כמי שעקר דמי וחוזר לראש התפלה.

מסתפק אם אמר יעלה ויבוא האם צריך לחזור? אם הוא ספק אם הזכיר או לאו צריך לחזור מיהו אם ברור לו שהיה בדעתו לזכור מעין המאורע בתוך התפלה ולאחר זמן מופלג נפל ספק בלבו אם זכר בתפלה או לא אין צריך לחזור אך כ"ז אם הספק נפל לו לאחר זמן אבל אם נתעורר לו הספק מיד אחר התפלה יש לו לחזור. וש"צ ששכח מלהזכיר בשחרית אין צריך לחזור ויסמוך על תפלת מוסף שיתפלל.

האם מברכין על אמירת הלל? קוראים הלל בדילוג בין יחיד בין צבור וכל ההלל אין לקרוא ומדלגין מן לא לנו עד ד' זכרנו וגו' ומן אהבתי כי ישמע וגו' עד מה אשיב. וי"א שהצבור מברכין עליו בתחלה לקרוא את ההלל ולבסוף יהללון, ואם בירך לגמור א"צ לחזור כדיעבד, והיחיד אין מברך עליו. וי"א שאף הצבור אין מברך עליו לא בתחלה ולא בסוף וכן נוהגין בכל א"י וסביבותיה. וי"א דגם יחיד מברך עליו וכן נוהגין במדינות אלו ומ"מ יזהר אדם לקרות בצבור כדי לברך עליו עם הצבור.

בא לביהמ"ד ושמע שאומרים הלל מה יעשה? אם בא לביהמ"ד סמוך להלל יקרא הלל תחלה עם הצבור ואח"כ יתפלל ואם הוא באמצע פסוקי דזמרה יש לו להפסיק לקרות הלל עם הצבור מיהו לא יברך על ההלל לא בתחלה ולא בסוף ויוצא כמה שכבר בירך ברוך שאמר בתחלה וברכת ישתבח בסוף. וכ"ז בהלל דר"ח אבל בימים שגומרים את ההלל אין לו לומר באמצע פסוקי דזמרה שלא יפסיד הברכות. וי"א דכשיחיד קורא אומר לשנים שיאמרו עמו ראשי פרקים דאז הוי כרבים כגון בשעה שאומר הודו יענו ג"כ אחריו הודו וכשאומר אנא יענו אחריו אנא, ונהגו כן בהודו ולא באנא, ואין נ"מ בזה בין ר"ח לימים שגומרין כם ההלל ובכל גווי יש לו לומר לשנים ואינו אלא לכתחלה ואם אין מצויין לפניו שנים אין לו לחזור אחריהם.

סדר אמירת הודו ואנא. בענין הפסוקים שכופלין בו וכן בפסוקים שש"צ אומר והקהל עונים אחריו כל מקום כפי מנהגו, ובמקומותינו המנהג לכפול מאודך עד סוף הלל, והש"ץ אומר הודו לד' וגו' והקהל עונים אחריו הודו וגו' והוא אומר יאמר נא וגו' והקהל עונים אחריו הודו וגו' וכן ביאמרו נא בית אהרן וביאמרו נא יראי ד' ואף דאמירת יאמר נא ישראל וגו' יאמרו נא בית אהרן וגו' יאמרו נא יראי ד' וגו' יוכלו הצבור לצאת כמה שיומעיץ מפי הש"ץ מ"מ טוב יותר שיאמרו בעצמם בנחת וכן נוהגין כהיום.

האם מותר להתענות בר"ח? ר"ח אסור בתענית ואפילו אכל פירות יצא וא"צ דוקא פת, ובוירימייש"א מתענין בר"ח סיון על הגזירות שהיה באותו הזמן בשנת תתנ"ו ואומרים סליחות ותחנונים ולא ילפינן מינייהו בעלמא אף לענין תחנונים.

האם גוזרין תענית על הציבור בר"ח? אין גוזרין תענית על הצבור בר"ח חנוכה ופורים ואם עברו וגזרו אין גזירתם גזירה וא"צ להתענות. ואם התחילו שגזרו להתענות כך וכך ימים והתחילו בהם קודם ר"ח אפי' יום אחד אין מפסיקין ומתענין ומשלימין כבשאר תענית, וה"ה דבחנוכה ופורים מתענין ומשלימין כיון שהתחילו כבר להתענות וחיה"מ נמי הוי כחנוכה ופורים ור"ח, וכ"ז היה מדינא בא"י אבל האידנא צבור דינם כיחיד ומפסיקין בר"ח ומשלימין יום אחר.

האם יחיד מתענה אם קיבל עליו תענית בר"ח? יחיד שקבל עליו תענית כך וכך ימים ופגע בו ר"ח וכ"ש שקבל עליו להתענות בר"ח דאפי' גזירת הצבור לא מהני, אם קבלו בלשון קבלת תענית בעלמא אינו צריך התרה וא"צ לפרוע אותו תענית שלא חלה עליו כלל, ודוקא כשקבל עליו תענית בה"ב של כל השנה או של כמה חדשים ואירע בהם ר"ח אבל כשקיבל עליו סתם כך וכך ימים להתענות ואירע בהם שבתות וי"ט ור"ח צריך לדלגן ולהשלימין אח"כ. ואם קבלו עליו בלשון הרי עלי שהוא לשון נדר צריך התרת חכם, ומיהו מחוייב לשאול על נדרו כדי שלא יתענה ופותחין לו בהם ואומרים לו אלו שמת על לבך שיפגעו בתוך הזמן הזה אלו הימים לא היית נודר ומתירין לו.

נשבע להתענות בר"ח האם חל שבועתו? אם נשבע להתענות כך וכך ימים ואירע בהם ר"ח השבועה חלה עליו מטעם איסור כולל. ואם נשבע בפירוש להתענות בר"ח חלה עליו שבועה כיון שאינו אלא מדרבנן וע"כ שבועה חלה עליו עד שיתיר. ולהרמב"ם הוא מדאורייתא וע"כ אין שבועה חלה עליו לדידיה רק ככולל וי"א דאפי' תימא דבר"ח מדאורייתא אסור להתענות מ"מ שבועה חלה עליו כיון שאינו מפורש בתורה בהדיא.

המתענה בר"ח האם צריך למיתב תענית לתעניתו? המתענה בר"ח או בחנוכה ופורים תענית חלום שמותר להתענות אפילו בשבת וי"ט וה"ה אם התענה משום נדר צריך למיתב תעניתא לתעניתיה, ואם מתענה תענית חלום בר"ח ניסן או בר"ח אב א"צ למיתב תענית לתעניתו ד"א דמצוה להתענות בהם.

דיני סעודת ר"ח. מצוה להרבות בסעודת ר"ח, ואע"ג דאינו מחוייב לאכול דברים הטעונים בהמ"ז ויכול לצאת בשאר דברים מ"מ המוציא על סעודת ר"ח ואוכל ושותה בו בטוב הרי זה משוכח, ומה שמרבה בסעודה ביום לכבוד ר"ח די וא"צ להרבות גם בלילה. והמדקדקים נוהגים כשחל ר"ח בחול עושים מאכל אחד יותר מבכל הימים לכבוד ר"ח וכשחל בשבת עושים מאכל אחד יותר ממה שנוהגים בכל השבתות. ונוהגין לשלוח ע"י התינוקות מעות ר"ח לרבן ואין לבטל המנהג.

האם אומרים צדוק הדין בר"ח? אין אומרים צדוק הדין וקדיש ואפילו לחכם בפניו אלא דורשין עליו אם הוא בר הכי ואומרים קדיש אחר הדרשה, וכן בכל הימים שאין אומרים בהם תחנון, וכן בע"ש ובעי"ט אחר חצות. מותר לומר צ"ה על אדם גדול שמת אפילו בימים שא"א בהם תחנון כמו ל"ג בעומר או ט"ו באב ובשבת וכדו' אבל לא בר"ח חנוכה ופורים. וי"א שאם קוברין מת בלילה אין אומרים קדיש ולא צדוק הדין אבל בביה"ש יכול לומר צ"ה וקדיש.

שכח לומר יעלה ויבוא האם צריך לחזור? ערבית שחרית ומנחה מתפלל י"ח ברכות ואומר יעלה ויבוא ברצה ומכריז הש"ץ בין קדיש לתפלה שהוא ר"ח ולא חשיב הפסק. ואם לא אמרו בערבית אין מחזירין אותו ומשהתחיל לומר ותחזינה והזכיר ברוך אתה ה' אפילו לא סיים המחזיר וכו' נמי אינו חוזר בין שר"ח יום אחד בין שהם ב' ימים מפני שאין מקדשין את החדש בלילה. אבל אם לא אמרו שחרית

לא אמר יהיו לרצון קודם אלקי נצור ועומד לפני היה"ל שלאחר אלקי נצור ונזכר שלא אמר יעלה ויבוא האם צריך לחזור לראש? **הגב בענינו...**

Sponsored By: **DollarPhone** **זכות הלימוד**

הלכתא דיומא
כל הזכויות שמורות
אסור להעתיק מלי ידוע
© מהדורת התשלום

מיילין יקירין...

סימן תי"ט מ"ב ס"ק א'

אע"ג דמעיקר חיובא אינו מחוייב לאכול דברים הטעונים בהמ"ז ויכול לצאת בשארי דברים וכדלעיל בסימן קפ"ח מ"מ המוציא על סעודת ר"ח ואוכל ושותה בו בטוב הרי זה משובח וכתבו הפוסקים בשם מדרש פסיקתא כל מזונותיו של אדם קצובין לו מר"ה עד ר"ה חוץ ממה שמוציא בשבתות ויו"ט ור"ח וחוה"מ ומה שהתינוקות מוליכין לבית רבן אם מוסיף מוסיפין לו ואם פוחת פוחתין לו וכתב הב"י דמה שאמר מה שהתינוקות מוליכין וכו' קאי על שכו' לימוד והב"ח פירש דקאי על ר"ח והכונה על מה שאנו נוהגין לשלוח ע"י התינוקות מעות של ר"ח לרבן ואין לבטל המנהג ע"כ.

מ"ב ס"ק ב'

כתבו האחרונים דהמדקדקים נוהגים כשחל ר"ח בחול עושים מאכל אחד יותר מבכל הימים לכבוד ר"ח וכשחל בשבת עושים מאכל אחד יותר ממה שנוהגים בכל השבתות כדי שיהיה ניכר כבוד של ר"ח.

דפי ציונים וטיבלאות

משנה ברורה

מן סימן תיח סעיף א
עד סימן תכב סעיף ו

י"ח אב

■ מחזור שינה אחת ■

1 800 466-7593

www.HilchusDyoma.org

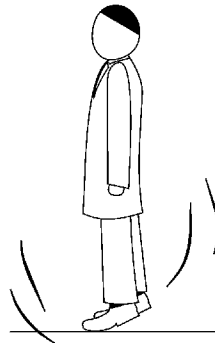
כל הזכויות שמורות
ואסור להעתיקם בלי רשות
© מהגות המספל

מיילין יקירין...

סימן תכ"ו - מ"ב ס"ק ד'

וכתב בס' מגיד מישרים:
סימן זה יהיה בידך, בחודש
שתברכו ברכת הלבנה
במוצאי שבת תמצאו
הצלחה, וכו'...

אלא יסמוך על
אצבעות רגליו וירקוד

סימן תכו - מ"ב ס"ק יד
דיוהר מאוד שלא יכרע
ברכיו לרקוד

דפי ציונים וטיבלאות

משנה ברורה

מן סימן תכב סעיף ו
עד סימן תכו סעיף ג

י"ט אב

■ מחזור שינה אחת ■

Tel \ Fax \ Fax on Demand

1 800 466-7593

Local \ International 938-854-1213

www.HilchusDyoma.org

כל הזכויות שמורות

© אסור להעתיקם מירושלם במהרה המספל

הפסיק באמצע הלל האם חזרו לראש? אם הפסיק בו ושהה אפילו שהה כדי לגמור כולו אפילו שהה מחמת אונס שהיה המקום אינו נקי וכה"ג אינו צריך לחזור לראש, ואפילו בשעה שגומרים ההלל נמי א"צ לחזור ויש מחמירין בזה וטוב לחזור ולקרואו בלי ברכה.

האם מותר לקרות הלל למפרע? הקורא הלל למפרע לא יצא, ודוקא בסדר הפסוקים אבל אם הקדים פרשה לחברתה אע"פ שאינו רשאי יצא ויש מחמירים גבי הלל אפילו בפרשיות ונכון להחמיר בזה ולחזור ולקרוא אכן אם יחזור ויברך צ"ע ואפילו לענין קריאת פסוקים למפרע ג"כ לא בירא מלתא לגבי ר"ח שיחזור ויברך. אם דילג פסוק אחד ונזכר אח"כ לא יאמרנו במקום שנזכר אלא יתחיל מאותו פסוק ויאמר על הסדר עד סוף ואם אינו יודע באיזה מקום טעה יחזור לראש הפרשה שנפל לו הספק. מצות קריאת הלל מעומד ומ"מ כדיעבר אם קרא מיושב אפילו בימים שגומרין ההלל יצא.

היאך קורין לדי העליות בר"ח? קורא הכהן ג' פסוקים שהם ויברך צו ואמרת ולוי חזרו וקורא ואמרת וקורא את הכבש אחד ועשירית האיהה וישראל קורא עולת תמיד עד ובראשי חדשיכם ורביעי קורא ובראשי חדשיכם עד הסוף. וי"א שיותר טוב לסיים לשלישי עד וכיום השבת והרביעי יקרא וכיום השבת עד סוף הקריאה ולהפסיק עדיף לעשות כמנהגנו. ולהג"ר סדר הקריאה בר"ח הוא כן כהן קורא ג' פסוקים והלוי חמשה עד סוף הפרשה והשלישי חזרו וקורא ג' פסוקים האחרונים בפרשה שקראו וקורא וכיום השבת עד פ' דר"ח והרביעי קורא כפי דר"ח. ואומר חצי קדיש שאומרים על הבמה עד הס"ת ואח"כ אשרי ובה לציון קדיש ור"ח יענין ה' ביום צרה ומחזור ס"ת למקומו, ובמקומו המנהג שמחזירין הס"ת להיכל מיד אחר קריאה.

נסח התפלה בשבת ר"ח. ר"ח שחל להיות בשבת כולל במוסף בכרחה רביעית שבת ור"ח וחזתם מקדש השבת וישראל וראשי חדשים ואם חתם בשל שבת לכי יצא כריעבד. בסידורים כתוב בשבת ר"ח ובשאר ימים טובים אחר שמסיים קרבן שבת יסיים זה קרבן שבת וקרבן היום כאמור אכן י"א שאין לאומר.

מי מחויב לקדש הלבנה? הרואה לבנה בחודשה מברך אשר במאמרו ברא שחקים וכו'. ונשים פטורות מלקדש הלבנה, וסומא חייב בקידוש הלבנה, וקטן משהגיע לחינוך מחנכין לו בה.

על איזה לבנה מקדשין? אין לקדש החדש אלא בלילה לאפוקי ביה"ש שהלבנה נראית קצת ועדיין הוא יום, ובעת שהלבנה זורחת ונהנין מאורה דהיינו בעת שזריחתה ניכרת ע"ג קרקע. אם נתכסה הלבנה בעבים אם העב דק וקלוש שנראית הלבנה ממנו ונהנה בה מברך ואם הענן עב אינו מברך ואם התחיל לברך ואח"כ נתכסה בעבים גומר בברכה אם לא שהוא משער שתתכסה הלבנה באמצע ברכתו שאז לא יתחיל ברכתו, וה"ה אם יש מסך מבדיל בינו לבין הלבנה הדין ג"כ כמו לענין עבים דאם המסך הוא דק וקלוש שנובר ממנו אור הלבנה עד שהוא נהנה ממנה ויכול להכיר מן הדברים שהם ניכרים לאור הלבנה יכול לברך עליו ואם המסך הוא גס ואין נהנה מאור הלבנה אין לברך.

באיזה יום מקדשין הלבנה? אין מברכין על הירח למצוה מן המובחר אלא במוצ"ש או במוצאי יו"ט כשהוא מבושם ובגדיו נאים. ודוקא אם ליל מוצ"ש הוא קודם י' בחדש אז ממתנין עד מוצ"ש אבל אם הוא אח"כ אין ממתנין עד מוצ"ש, וצריך לחשוב אם ישארו עוד חמשה לילות עד חצי כ"ט יום י"ב שעות תשצ"ג חלקים ממולד. וכשמקדשין אותה בחול יש ללבוש בגדים נאים ועכשיו אין נוהגין לדקדק בזה. ואין מקדשין אותה במוצ"ש שחל בו י"ט ומכ"ש שאין מקדשין אותה בליל שבת ומ"מ אם לא קידשו עד שבת ויו"ט ועיבור הזמן בודאי מותר לקדש גם בשבת ויו"ט ואפילו ביחיד.

בת"ב ויוה"כ ושאר תעניתים אימתי מקדשין הלבנה? אין מקדשין הלבנה קודם ת"ב ולא קודם יוה"כ, ובמוצאי יוה"כ מקדשין אותה אבל לא במוצאי ט"ב או שאר תענית כגון אם לא קידש בחדש טבת עד התענית ויברכו בימים שאחריה, ואם ט"ב חל ביום ה' יש לו להמתין עד מוצ"ש שהוא י"ב לחודש, ומ"מ אם אירע זה בחודש אדר שלא קידשו עד תענית אסתר יש לקדש אחר התענית כיון שהשעה עוברת. וי"א דמקדשין אפי' במוצאי ט"ב וכ"ש בשאר תענית אלא דצריך לטעום קודם ובמוצאי יוה"כ מקדשין אף קודם שיטעמו, ומיהו במוצאי ט"ב צריך ליהרהר שלא לקדש בלי מנעלים.

אבל האם מקדש הלבנה? אבל אם ישלים אבילותו קודם י' בחודש ימתין ויקדש בליל י' אבל אם כלה אבילותו ב' בחודש לא ימתין על ליל י"א ומוטב שיקדש הלבנה בתוך ימי אבילותו, וי"א דאם יש שהות לקדש אחר כלות ימי אבילותו ימתין אך אם כשימתין יעבור הזמן יכול לקדש בתוך ימי אבילותו ויכול לצאת לחוץ לקדש.

האם מסתכלים על הלבנה בשעה שמקדשה? תולה עיניו ומיישר רגליו ומברך מעומד ועד גמר כל הסדר תולה עיניו בה וכן נהוג עלמא אבל יש מחמירין בזה מאד מלהסתכל בלבנה ולא התיר להסתכל בה אלא עד שסיים הברכה והשל"ה החמיר יותר דאפילו בשעת הברכה אין לו להסתכל בה אלא רואה אותה פעם אחת כשירצה לברך ואח"כ לא יסתכל בה.

מה אומרים בקידוש לבנה? אומר ג' פעמים סימן טוב תהיה לכל ישראל ברוך יוצרך וכו' ורוקד ג' פעמים כנגדה ואומר כשם שאני רוקד כו', ויהיה מאוד שלא יכרע ברכיו לרקוד דלא יהא נראה ככורע ללבנה אלא יסמוך על אצבעות רגליו וירקוד, ואומר תפול עליהם וגו' ולמפרע כאבן דימו כו' ג' פעמים וי"א כל הפסוק עד קמת ואח"כ למפרע, ויאמר לחבירו ג"פ שלום עליך ומשיב היו כשואל.

היאך קורין לדי העליות בר"ח? קורא הכהן ג' פסוקים שהם ויברך צו ואמרת ולוי חזרו וקורא ואמרת וקורא את הכבש אחד ועשירית האיהה וישראל קורא עולת תמיד עד ובראשי חדשיכם ורביעי קורא ובראשי חדשיכם עד הסוף. וי"א שיותר טוב לסיים לשלישי עד וכיום השבת והרביעי יקרא וכיום השבת עד סוף הקריאה ולהפסיק עדיף לעשות כמנהגנו. ולהג"ר סדר הקריאה בר"ח הוא כן כהן קורא ג' פסוקים והלוי חמשה עד סוף הפרשה והשלישי חזרו וקורא ג' פסוקים האחרונים בפרשה שקראו וקורא וכיום השבת עד פ' דר"ח והרביעי קורא כפי דר"ח. ואומר חצי קדיש שאומרים על הבמה עד הס"ת ואח"כ אשרי ובה לציון קדיש ור"ח יענין ה' ביום צרה ומחזור ס"ת למקומו, ובמקומו המנהג שמחזירין הס"ת להיכל מיד אחר קריאה.

סדר תפלת מוסף בר"ח. ועומדים להתפלל תפלת מוסף ויש איזה שינוי נוסחאות יש גורסין וזכרון כוללם היו ויש גורסין וזכרון כוללם יהיו וי"א זכרון לכולנו יהיה ואין לשנות שום מנהג. צריך לומר ומנחתם ונסכיהם, וי"א שצ"ל את מוסף וכו' וי"א שצ"ל ואת מוסף וכו' וכן י"א ולכפרת פשע ויש שאינם אומרים רק בשנת העיבור ואפילו בשנת העיבור יש שאינם אומרים אותו אלא עד כלות חודש העיבור דהיינו עד אחר חודש אדר ובכל אלה נהרא ופשטיה וכל אחד יעשה כמנהג המקום. ומחזיר ש"צ התפלה ואומר כהן כהן בני מנהג בני ספרד ובני אשכנז אומרים נקדש כמו בשחרית, וכשמגיע למלא כל הארץ כבודו אומר לעומתם משבחים כמו בקדושת שחרית ואחר שסיים חזרת התפלה אומר קדיש שלם עם התקבל ואומר מזמור ברכי נפשי את ה' ובקצת מקומות אין אומרים אותו.

התפלל תפלת י"ח במקום מוסף האם יצא? אם התפלל תפלת י"ח במקום מוסף לא יצא אפי' הזכיר יעלה ויבא וצריך לחזור ולהתפלל מיהו אם אמר באחת מן הברכות יהי רצון שנעשה לפניך חובותינו בתמיד יום ויברכן מוסף יצא.

אימתי חולצין התפילין? נוהגים לחלוק תפילין כשרוצים להתפלל מוסף, ויש לחלצן בובא לציון קודם יהי רצון שנשמור חוקיך ויש נוהגים רק לחלוק הרצועות מהאצבע קודם יהי רצון מיהו כ"ז בר"ח אבל בחוה"מ שהוא יו"ט גמור יש לחלצם קודם הלל.

דיני יעלה ויבא בבהמ"ז. מזכירין יעלה ויבא בבהמ"ז ואם לא אמר אין מחזירין אותו. ואם נזכר קודם שהתחיל הטוב והמטיב אומר בשם ומלכות ברוך שנתן ראש חודש לעמו ישראל לזכרון, ואם ברוך לאחר שיצא ר"ח צריך להזכיר של ר"ח בבהמ"ז דבתר התחלה הסעודה אזלינן שהיה בר"ח.

התפלל הוא או הקהל ערבית מבע"י האם אומר אז יעלה ויבא? אם התפלל ערבית שלאחר ר"ח אפילו התפלל מבע"י שוב אינו מזכיר אח"כ בבהמ"ז של ר"ח אבל אם הוא לא התפלל אע"פ שהצבור כבר התפללו אינו נמשך אחריהם וצריך להזכיר ר"ח בבהמ"ז, ודוקא במקום שכבר התחיל לאכול מקודם אבל אם התחיל לאכול אחר שהתפללו הקהל מעריב

אפילו התפללו מבע"י אינו מזכיר של ר"ח בבהמ"ז. וכ"ז בשהתפלל עכ"פ מנחה אבל אם לא התפלל עדיין מנחה אפילו מתחיל לאכול אחר תפלת מעריב של הקהל נמי צריך להזכיר של ר"ח בבהמ"ז דצריך ע"כ להזכיר ר"ח בתפלת המנחה. וה"ה איפכא אם הקהל התפללו בערב ר"ח מעריב מבע"י והתחיל לאכול אחר ערבית אע"פ שהוא לא התפלל ערבית אע"פ מזכיר של ר"ח מיהו אם הוא לא התפלל מנחה עדיין אינו מזכיר של ר"ח.

איזה הפטרה אומרים בר"ח שחל להיות בשבת? ר"ח שחל להיות בשבת ערבית שחרית ומנחה מתפלל שבע ואומר יעלה ויבא בעבודה ואינו מזכיר של שבת כיעלה ויבא ומציאין שני ספרים וקורין בא' שבעה בסדר חיום ומנחין ספר שני אצל ספר ראשון ואומר חצי קדיש על שניהם ובשני קורא מפטיר וכיום השבת ובראשי חדשיכם עד סוף הפרשה ומפטירין השמים כסאי, ואם שכה וקרא בהפטרה של שבוע קורא אחריה השמים כסאי ואם נזכר אחר שכבר בידך ברכות אחרונות קורא אותה בלי ברכה. חזן מר"ה אלול שחל להיות בשבת שמפטירין עניה סוערה מז' דנחמתא וי"א השמים כסאי וכן נוהגין במדינות אלו, ואעפ"כ אין לרדלג אחת מז' דנחמתא וע"כ כשיפטירו בפ' תצא ברני עקרה יסיימו גם בעניה סוערה הכתובה אחריה, אבל ר"ח אב שחל להיות בשבת מפטירין שמעו וי"א השמים כסאי וכן עיקר במקום שאין מנהג והג"ר אפק דמפטירין שמעו.

מה היתר לקדש הלבנה בחול לאחר ז' שלמים קודם י' לחודש? **הגב בענינו**
Sponsored By: **DollarPhone** **זכות הלימוד**
כל הזכויות שמורות © **הלכתא דיומא** ללימוד שלחן ערוך א"ח יום משנה ברורה

היאך מחלקין העלויות בפרשת האזינו? פרשת האזינו מחלקין פרשיותיה כדרך שהיו מחלקין אותה במקדש שהיו קורין השירה פעם אחת לששת ימי השבוע וסימן הזי"ו לך האזינו זכור ירכיבוהו וירא לו חכמו כי אשא אל שמים עד סוף השירה, וי"א דחיבת ל"ך מרמז על לולי כעס וגו' כי ידן וגו' וכן נוהגים במדינתנו, והשביעי קורא מסוף השירה עד סוף הפרשה, ואפילו יש חיובים לא יחלקו הפרשה יותר. ובמקום שמוסיפין בשבת רשאים להוסיף אחר הזי"ו ל"ך מויבא ולהלן.

היאך קורין התוכחות? קללות שבתורת כהנים אין מפסיקין בהם אלא אחד קורא כולם ומתחילין בג' פסוקים שלפניהם ומסיים בג' פסוקים שלאחריהם בפרשת בחוקותי שיש שם ג"פ קודם כלות הפרשה, ובפרשת תבא די בפסוק אחד אלה דברי הברית שמסתיים בזה הפרשה, ובמקום שנוהגים שהרב יהיה שלישי אפילו בפרשת בחוקותי וא"כ שוב לא ישאר להתחיל ג"פ מקודם קריאת התוכחה יש להתחיל עוד הפעם לקרות ג"פ למפרע ונכון שהרב ימחול על כבודו ויעלה לרביעי באותו שבת. ובקללות שבמשנה תורה יכולין להפסיק בהם ואע"פ כן נהגו שלא להפסיק בהם.

למי קורין התוכחה? מהרי"ל הקפיד על מי שעלה לתוכחה דוקא השמש ששוכרין אותו לזה אין קפידא. ומ"מ אם קראוהו בודאי צריך לעלות ולא יארע לו שום דבר רע. ובהרבה מקומות נוהגין שהש"ץ הקורא בעצמו עולה ונכון הוא ואפילו אם הוא כהן יכול לקרות מתחלת פרשת בחוקותי עד אחר התוכחה ומנין הקראים ישלים משם והלאה ובפרשת תבא יצמצם שישתלם מנין הקראים עד שם והוא יהיה אחרון. ונוהגין שלא לקרות אחד בשמו לעלות אלא קורין מי שירצה.

סדר ג' דפורענותא. מי"ז בתמוז ואילך מפטירין ג' דפורענותא דברי ירמיהו שמעו דבר ה' חזון ישעיהו, ואם טעה והפטיר בשבת ראשון בפרשה דיומא יפטיר בשבת הבאה דברי ירמיהו וגם שמעו מפני שהם סמוכות זו לזו.

במה מסיימין הפטורת שובה ישראל? בשבת שבין ר"ה ל"ה מפטירים לעולם שובה ומסיימין בדבר טוב לכך מוסיפין בו פסוקים, י"א שמוסיפין פסוקי מיכה מי אל כמוך וגו' וי"א שמוסיפין פסוקי יואל תקעו שופר וגו' ויש נהגו להוסיף פסוקי מיכה וגם פסוקי יואל ויש מכריעים דאין צריך להוסיף משתייהם אלא דכשקורין וילך בשבת שובה יש לסיים בפסוקי מיכה שהוא מעין הפרשה וילך וכשקורין האזינו בשבת שובה יש לסיים בפסוקי יואל שהוא מעין פרשת האזינו, והכל כפי המנהג.

מה מפטירין בפרשת אחרי קדושים? בשאר שבתות השנה מפטירין מעין הפרשה, וכשקורין ב' פרשיות מפטירים באחרונה בלבד באחרי מות וקדושים דמפטירין הלא כבני כושיים שהיא הפטרת אחרי מות. וי"א דגם כשהיא כפולה קוראין הפטרה אחרונה של פרשת קדושים אבל נתפשט המנהג בכל הקהלות כדעה הא', וה"ה אם שבת פ' אחרי היה ער"ח ומפטירין מחר חודש מפטירין בשבת פרשת קדושים הלא כבני כושיים.

מה מפטירין בפרשת וישלח? מה שכתוב בחומשים הפטרת וישלח ויברח יעקב הוא טעות אלא בויצא מפטירין מן ויברח עד סוף הושע ואח"כ פסוקים מיואל ואכלתם אכול וכו' וידעתם וכו' לסיים בדבר טוב ובוישלח מפטירין מן ועמי תלואים וגם מקצת ויברח יעקב עד ומושיע אין בלתי ולהגרא מפטירין בפרשת וישלח חזון עובדיה.

עד אימתי יכולין לקדש הלבנה? עד אימתי מברכין עליה עד ט"ז משעת המולד ולא ט"ז בכלל, וא"כ כשהיה המולד באמצע יום הראשון מותר לקדש בליל יום שני דעדיין ליבא ט"ו מעל"ע. וי"א דאין לקדש אלא עד חצי כ"ט י"ב תשצ"ג מן המולד, וא"כ אם חל המולד במ"ש ב' או ג' שעות בלילה אסור לקדשה בעוד שני שבועות בתחלת ליל שני אע"פ שלא נמלאו עדיין ט"ו יום שלמים.

מאימתי יכולין לקדש הלבנה? אין מברכין עליה עד שיעברו שבעת ימים עליה, וי"א דלאחר ג' ימים מעל"ע מעת המולד יש לברך עליה, אכן אם הג' לחודש הוא באחד מימי השבוע נכון להמתין עד מו"ש הבאה, ויש מקילין אף באופן זה, והנוהג כן יש לו על מי לסמוך ובפרט בימי החורף וגשם בודאי הזריז לקדש הרי זה משובח.

היכן מקדשין הלבנה? אין מקדשין הלבנה תחת הגג אלא תחת כיפת השמים, ומ"מ הוא רק לכתחלה אבל מי שחושש באיזה מיוחד שלא יוכל לצאת לחוץ או שהמקום אינו נקי או ששרוי בין העכו"ם יקדש בביתו דרך הלון או פתח הפתוח נגד הלבנה.

היאך כותבין שני ימים של ר"ח ושני ר"ח אדר? כשר"ח שני ימים כותבין בשטרות ביום הראשון ביום ר"ח שהוא יום ל' לחדש שעבר וי"א שכותבין להיפך ביום ל' לחודש פלוני שהוא יום ר"ח פלוני. והמנין לחדש מיום השני וכותבין בו בא' לחדש. כשמעברין השנה כותבין באדר ראשון אדר סתם ובשני אדר השני, וה"ה כשמברכין החודש בבהכ"נ, ונכון לפרש בשניהם באדר ראשון יכתוב אדר ראשון ובשני אדר השני.

מהו סימן קביעת המועדים? אלו הימים שאין קובעים בהם המועדים לא אד"ו ר"ה ולא גא"ו יה"כ ולא זב"ד פורים ולא בד"ו פסח ולא גה"ז עצרת והושענא רבה לא ג' חנוכה ולא אג"ו צום אסתר ולא בד"ו צום תמוז ואב. לעולם ביום שיהיה פורים יהיה ל"ג לעומר וסימן פל"ג וביום שיהיה עצרת יהיה חנוכה שאחרינו אכן דוקא כשהשנה הוא כסדרה דחשוך וכסלו אחד מלא ואחד חסר או שניהם חסרים אבל כששניהם מלאים יבוא יום א' של חנוכה ביום שאחר עצרת.

איזה פרשה קורין קודם הפסח? לעולם קורין צו את אהרן קודם פסח בפשוטה ומצורע במעוברת חוץ כשחל ר"ה ביום ה' והשנה היתה מעוברת בין שאלו החדשים שלמים או חסרים קורין פרשת נח ב"ח חשוך וממילא ניתוסף שבת אחת לקריאה וע"כ קורין פרשת אחרי קודם הפסח.

אימתי מחלקין נצבים ווילך? לעולם קורין פרשת במדבר סיני קודם עצרת, ת"ב קודם ואתחנן, אתם נצבים קודם ר"ה. ולכן כשר"ה ביום ב"ג שיש שתי שבתות בין

ר"ה לסוכות צריכים לחלק נצבים וילך כדי שיקראו וילך בין ר"ה לצום כפור והאזינו בין צום כפור לסוכות. אבל כשר"ה ביום ה"ז אז אין בין ר"ה לסוכות אלא שבת אחת שקורין בה האזינו אז וילך עם נצבים קודם ר"ה.

חל יום א' דפסח בשבת איזה סדרות מחלקין בא"י? כשחל יום א' של פסח בשבת דאז בני א"י שעושין פסח רק ז' ימים קורין בשבת שאחרינו פ' שמיני וא"כ ממילא יותר להם בשנה שבת אחת בלי סדרה וע"כ יש מפרידין אפילו בשנה פשוטה תזריע ומצורע ויש מפרידין בהר ובחוקותי ואם היא מעוברת מפרידין גם מטות ומסעי.